

Rapportage nader ecologisch onderzoek

VvE Leimuidenplaats en Lexmondplaats te Arnhem

In opdracht van: Tsedaka

15 november 2024

Colofon

© 2024 Laneco / Tsedaka

Tekst en samenstelling: [REDACTED]

Tweede lezer: [REDACTED]

Projectnummer: 186.24.02

In opdracht van: Tsedaka

Wijze van citeren: [REDACTED] (2024). *Rapportage nader ecologisch onderzoek VvE Leimuidenplaats en Lexmondplaats te Arnhem*. Laneco, Voorthuizen.

Laneco is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus, brancheorganisatie voor kwaliteitsbevordering en belangenbehartiging van ecologisch advies en onderzoek.

Niets uit dit rapport mag worden verveelvoudigd, gewijzigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van scanning, internet, druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de opdrachtgever hierboven aangegeven en Laneco. Noch mag het zonder een dergelijke toestemming worden gebruikt voor enig ander doel dan waarvoor het is vervaardigd.

Laneco is niet aansprakelijk voor gevolgschade, alsmede voor schade welke voortvloeit uit toepassingen van de resultaten van werkzaamheden of andere gegevens verkregen van Laneco. De opdrachtgever vrijwaart Laneco voor aanspraken van derden in verband met deze toepassing.

INHOUD

1	INLEIDING	4
1.1	AANLEIDING.....	4
1.2	GEBIEDSBESCHRIJVING EN BEOOGDE INGREPEN	5
2	SOORTENBESCHRIJVING	7
2.1	VLEERMUIZEN	7
3	ONDERZOEKSVRAAG EN METHODE	8
3.1	ONDERZOEKSVRAAG	8
3.2	ONDERZOEKSMETHODIEK	8
3.3	ONDERZOEKSRONDES	9
4	ONDERZOEKSRESULTATEN	10
4.1	KRAAMSEIZOEN 2024	10
4.2	PAARSEIZOEN 2024	11
4.3	PAARSEIZOEN TWEEKLEURIGE VLEERMUIS	13
4.4	OVERIGE WAARNEMINGEN	14
5	CONCLUSIE EN CONSEQUENTIES	15
5.1	CONCLUSIE EN EFFECTEN	15
5.2	CONSEQUENTIES.....	16
BIJLAGE 1	LITERATUURLIJST.....	17
BIJLAGE 2	KAART VLEERMUIZEN KRAAMSEIZOEN 2024	18
BIJLAGE 3	KAART VLEERMUIZEN PAARSEIZOEN 2024	19
BIJLAGE 4	KAART VLEERMUIZEN PAARSEIZOEN TWEEKLEURIGE 2024	20
BIJLAGE 5	SOORTENBESCHERMING	21

1 INLEIDING

1.1 AANLEIDING

De VvE Leimuidenplaats en Lexmondplaats te Arnhem (gemeente Arnhem, provincie Gelderland) is voornemens de huidige bebouwing te verduurzamen. Eén van de haalbaarheidsstudies die hiervoor dient te worden uitgevoerd, is toetsing aan de natuurwet- en regelgeving. Het gaat daarbij om de adressen Leimuidenplaats 14 t/m 22 (even), Leimuidenplaats 120 t/m 214 (even), Lexmondplaats 2 t/m 118 (even), bergingen 1A t/m 1C, garage 132A en bedrijfsruimte 22A, zoals weergegeven in figuur 1.

Figuur 1: Globale ligging van het plangebied (rode contour) in Arnhem (Ondergrond: PDOK viewer, 2024).

Uit de eerder door Ecogroen uitgevoerde quickscan flora en fauna en verkennende inventarisaties (Buiting en Lindhout, 2022) is gebleken dat de bebouwing geschikt is

voor verschillende gebouwbewonende vleermuizen. Nader ecologisch onderzoek is noodzakelijk om het gebruik van het plangebied voor deze beschermde soorten in beeld te brengen.

In de quickscan flora en fauna is geconcludeerd dat de aanwezigheid van verblijfplaatsen van vleermuissoorten gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*), laatvlieger (*Eptesicus serotinus*), ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus nathusii*) en tweekleurige vleermuis (*Vespertilio murinus*) in de bebouwing niet op voorhand kan worden uitgesloten. Daarnaast zijn de gebouwen potentieel geschikt als winterverblijfplaats voor gewone dwergvleermuis.

1.2 GEBIEDSBESCHRIJVING EN BEOOGDE INGREPEN

Het plangebied is gelegen in Arnhem-Zuid (gemeente Arnhem, provincie Gelderland), aan de straten Leimuidenplaats en Lexmondplaats. Het betreft een uit drie delen bestaande geschakelde galerijflat uit 1973. Alle drie de schakels zijn gebouwd in 1973 en hebben een totale oppervlakte van 3.600m². Het omvat huisnummers 14 t/m 214 (Leimuidenplaats) en 2 t/m 118 (Lexmondplaats).

De galerij is gelegen aan de oostkant van het gebouw. De balkons zijn gelegen aan de westkant. De kopgevels zijn door de aanwezigheid van diktakanten (doorlopende vloerdelen) opgedeeld in spouwcompartimenten die aan de boven- en onderzijde voorzien zijn van open stootvoegen. Iedere verdieping heeft zijn eigen spouwcompartiment in de kopgevel. Bij twee van de kopgevels zijn er kunstinstallaties aanwezig die circa een halve meter uitsteken.

De flat is omgeven door parkeerplaatsen en groenelementen als gazons, bomen, struiken en perkjes. Deze groenstructuren liggen op circa tien meter afstand van de flat. De bomen en struiken rondom de flat bestaan voornamelijk uit plataan (*Platanus spec.*), iep (*Ulmus spec.*), sleedoorn (*Prunus spinosa*) en braam (*Rubus spec.*). Veel van deze groenelementen hebben een onderbegroeiing van klimop (*Hedera helix*) en diverse kruidachtige planten. Er is geen oppervlaktewater aanwezig in het projectgebied, maar op 100 meter afstand ten westen van de flat is wel een watergang aanwezig.

Zie Figuur 2 voor een impressie van het plangebied.

Beoogde ingreep

De VvE Leimuidenplaats en Lexmondplaats is voornemens om de huidige bebouwing te verduurzamen. Op het moment van schrijven zijn concrete verduurzamingsmaatregelen en de uitvoeringsperiode nog onbekend. Mogelijk zullen de voorgenomen werkzaamheden bestaan uit het isoleren van de daken en gevels. De voorgenomen werkzaamheden hebben enkel betrekking tot de bebouwing, dus de groenstructuren blijven onaangetast.

Figuur 2: Foto's plangebied tijdens quickscan flora en fauna (Ecogroen, 2022).

2 SOORTENBESCHRIJVING

2.1 VLEERMUIZEN

Vleermuizen zijn vliegende zoogdieren die aan de hand van echolocatie hun positie bepalen. Deze nachtdieren verblijven overdag in besloten ruimtes. Vleermuizen worden globaal onderverdeeld in gebouwbewonende soorten en boombewonende soorten. Er zijn ook soorten die van beide elementen gebruik maken. Ook is er onderscheid te maken in de zomer- en winterverblijfplaatsen van de verschillende soorten. Een groot aantal soorten overwintert in bunkers, grotten en kelders. Dit geldt ook voor sommige soorten die 's zomers in boomholten verblijven. Andere soorten vleermuizen verblijven het gehele jaar in gebouwen (spouwmuren, achter gevelbetimmeringen en dergelijke) of bomen (in holten of achter de bast).

Vanaf begin april komen vleermuizen tevoorschijn uit hun winterverblijven. Afhankelijk van het weer verschijnt de ene soort wat later dan de andere. Van half mei tot half juli vormen de vleermuizen kraamkolonies waarin de jongen worden geboren en grootgebracht. De mannetjes verblijven dan apart in kleinere groepen. In het paarseizoen, vanaf half augustus tot september, vallen de kraamkolonies uiteen. Sommige soorten vleermuizen trekken dan uit hun voortplantingsgebied weg, terwijl andere soorten nooit ver vliegen tussen zomer- en winterverblijf. De meeste vleermuissoorten paren in deze periode. Vanaf oktober gaan de verschillende soorten in winterslaap, waarbij de ene soort zich eerder terugtrekt in zijn winterverblijf dan de andere.

De soorten maken vaak jarenlang gebruik van vaste aanvliegroutes tussen verblijfplaats en foerageergebied en volgen daarbij lijnelementen zoals bomenrijen of bebouwing. Het behoud van zulke lijnelementen kan daarom cruciaal zijn voor de instandhouding van het leefgebied.

Alle vleermuissoorten, hun verblijfplaatsen en belangrijke onderdelen van het leefgebied zijn strikt beschermd in de Omgevingswet. In dit nader onderzoek is gezocht naar de soorten gewone dwergvleermuis, laatvlieger, ruige dwergvleermuis en tweekleurige vleermuis.

3 ONDERZOEKSVRAAG EN METHODE

3.1 ONDERZOEKSVRAAG

Het doel van dit onderzoek is om vast te stellen in welke mate beschermde soorten gebruik maken van het plangebied en welke vervolgpcedures wel of niet nodig zijn. Aantasting van rust-, voortplantings- en/of nestplaatsen en andere essentiële onderdelen van het leefgebied van deze soorten kan procedurele gevolgen hebben in het kader van de Omgevingswet. Gerichtte veldinventarisaties kunnen het gebruik van het plangebied beter in beeld brengen en daarmee de procedurele gevolgen voor het plan inzichtelijk maken.

Als de effecten op (één van) deze beschermde soorten en/of soortgroepen zodanig zijn dat belangrijke onderdelen van het leefgebied of de verblijfplaatsen (indirect) verloren gaan, dan moet een omgevingsvergunning in het kader van de Omgevingswet voor de ingrepen worden aangevraagd.

3.2 ONDERZOEKSMETHODIEK

3.2.1 Vleermuizen

Het vleermuisonderzoek is uitgevoerd conform het Vleermuisprotocol 2021 zoals opgesteld door het Netwerk Groene Bureaus. Er is onderzoek gedaan naar kraam-, zomer- en paarverblijfplaatsen. Massawinterverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis zijn ook onderzocht. Tweekleurige vleermuis is zowel in de zomer als in het najaar onderzocht, vanwege de hoogte van de bebouwing.

Zomer- en kraamseizoen 2024

Conform het protocol zijn in de zomer drie onderzoeksrondes uitgevoerd tussen 15 mei en 15 juli. Dit waren twee avondrondes en één ochtendronde. De onderzoeken zijn uitgevoerd met een tussenperiode van minimaal 20 dagen tussen de eerste en de laatste ronde. De avondrondes zijn door zes personen uitgevoerd om 75% overzicht te hebben op de bebouwing. Het onderzoek is uitgevoerd vanaf zonsondergang tot 2 uur na zonsondergang. Omdat de meeste vleermuissoorten 's ochtends langere tijd bij hun verblijfplaats zwermen, kon de ochtendronde door één persoon worden uitgevoerd. Deze ochtendronde is gestart vanaf drie uur voor zonsopkomst uitgevoerd.

Paarseizoen 2024

In het najaar zijn drie avondrondes uitgevoerd om te zoeken naar paarplaatsen van vleermuizen. Het najaarsonderzoek is in de periode begin augustus tot eind september uitgevoerd vanaf zonsondergang om te zoeken naar paarroepende vleermuizen. Twee van de drie onderzoeksrondes zijn deels in de nacht uitgevoerd in verband met potentiële aanwezigheid van ruige dwergvleermuis en het onderzoek naar massawinterverblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis. Tussen de eerste avond en

laatste avond zat een minimale tussenpose van 20 dagen. De avondrondes in het najaar duurden twee uur. De avondrondes zijn vanwege de veiligheid uitgevoerd door twee personen.

Paarseizoen tweekleurige vleermuis 2024

In de periode 1 oktober tot 1 december zijn twee onderzoeksrondes uitgevoerd om de aanwezigheid van paarverblijfplaatsen van tweekleurige vleermuis te onderzoeken. Deze onderzoeken zijn uitgevoerd met twee personen.

Methode

Het onderzoek naar vleermuizen is verricht met behulp van een batdetector D240X. Dit apparaat vertaalt de voor mensen onhoorbare ultrasone geluiden van vleermuizen in hoorbare geluiden. Vleermuizen zijn op basis van ritme en klank van geluiden van elkaar onderscheiden. Interessante geluiden zijn opgenomen en geanalyseerd in het programma BatExplorer en/of Batsound.

3.3 ONDERZOEKSRONDES

Tabel 1: Onderzoeksrondes vleermuizen

Datum	Start/einde (uur)	Periode	Zon op/onder	Wind (Bft)	Temp. (°C)	Weersomstandigheden
<i>Kraamseizoen (zomer- en kraamverblijfplaatsen) vleermuizen 2024:</i>						
07-06-2024	21:35-23:55	Avond	21:52	0-1	16	Droog, helder
01-07-2024	02:18-05:22	Ochtend	05:21	2-3	14	Droog, half bewolkt
02-07-2024	21:40-00:08	Avond	21:59	1-2	14	Droog, bewolkt
<i>Paarseizoen (paarverblijfplaatsen) vleermuizen 2024:</i>						
12-08-2024	23:45-02:00	Nacht	21:11	0-1	25	Droog, helder
28-08-2024	00:00-02:00	Nacht	20:35	0	20	Droog, helder
18-09-2024	20:47-22:47	Avond	19:47	1-2	21	Droog, helder
<i>Paarseizoen (paarverblijfplaatsen tweekleurige vleermuizen) 2024:</i>						
03-10-2024	19:42-21:42	Avond	19:12	1	11	Droog, helder
31-10-2024	17:43-19:43	Avond	17:13	2	13	Droog, helder

4 ONDERZOEKSRESULTATEN

De waarnemingen van de onderzoekrondes naar vleermuizen in het kraam- en paarseizoen van 2024 zijn visueel weergegeven op de kaarten in bijlage 2, 3 en 4.

4.1 KRAAMSEIZOEN 2024

Eerste onderzoeksrunde, 7 juni 2024

De eerste onderzoeksrunde op 7 juni betrof een avondronde waarin de soorten gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en laatvlieger zijn waargenomen.

Gedurende het onderzoek vlogen er negen tot veertien gewone dwergvleermuizen binnen het plangebied. De eerste gewone dwergvleermuis vloog om 21:57 door het plangebied, vijf minuten na zonsondergang. De gewone dwergvleermuizen foerageerden met name in het opgaande groen aan de achterzijde van het gebouw. In totaal zijn er drie zomerverblijven van gewone dwergvleermuizen aangetroffen:

- 1 zomerverblijfplaats 6e verdieping trappenhuis;
- 1 zomerverblijfplaats 5e verdieping kopgevel;
- 1 zomerverblijfplaats 4e verdieping trappenhuis.

Verder vloog er één ruige dwergvleermuis buiten het plangebied, om 23:10. Daarnaast is er één laatvlieger waargenomen om 22:55. Deze dieren hadden geen binding met het plangebied.

Er zijn geen andere essentiële onderdelen van het leefgebied van vleermuizen vastgesteld binnen het plangebied.

Tweede onderzoeksrunde, 1 juli 2024

De tweede onderzoeksrunde op 1 juli betrof een ochtendronde waarin de soorten gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger en watervleermuis zijn waargenomen.

Gedurende het onderzoek vlogen er acht tot tien gewone dwergvleermuizen binnen het plangebied. De gewone dwergvleermuizen foerageerde in het opgaande groen rond de bebouwing. Om 05:06, een kwartier voor zonsopkomst, vloog een gewone dwergvleermuis in op de vierde verdieping.

Verder vlogen er twee ruige dwergvleermuizen langs het plangebied, om 02:30. Daarnaast is er één laatvlieger waargenomen om 04:00. Tot slot is er buiten het plangebied één watervleermuis waargenomen. Deze vloog boven de waterpartij in de woonwijk ten westen van het plangebied. Al deze dieren hadden geen binding met het plangebied.

Er zijn geen andere essentiële onderdelen van het leefgebied van vleermuizen vastgesteld binnen het plangebied.

Derde onderzoeksrunde, 2 juli 2024

De derde onderzoeksrunde op 2 juli betrof een avondronde waarbij alleen de soort gewone dwergvleermuis is waargenomen.

Gedurende het onderzoek vlogen er zeven tot tien gewone dwergvleermuizen door het plangebied. De dieren foerageerden in het opgaande groen aan de noordzijde van het gebouw, waarbij de eerste vleermuis om 22:00 is waargenomen, één minuut na zonsondergang. In totaal zijn er zeven uitvliegende gewone dwergvleermuizen waargenomen, waarvan drie zomerverblijven eerder zijn vastgesteld tijdens de onderzoeksrunde van 7 juni:

- 1 zomerverblijfplaats 6e verdieping trappenhuis;
- 1 zomerverblijfplaats 5e verdieping kopgevel;
- 1 zomerverblijfplaats 4^e verdieping trappenhuis;
- 1 zomerverblijfplaats 2^e verdieping trappenhuis;
- 2 zomerverblijfplaatsen 4^e verdieping kopgevel;
- 1 zomerverblijfplaats 2^e verdieping kopgevel.

Er zijn geen andere vleermuizen en andere essentiële onderdelen van het leefgebied van vleermuizen vastgesteld binnen het plangebied

Conclusie kraamseizoen 2024

Tijdens de onderzoeksrondes in het kraamseizoen zijn de soorten gewone dwergvleermuis, laatvlieger, ruige dwergvleermuis en watervleermuis waargenomen.

Er zijn tijdens de onderzoeksrondes in het kraamseizoen acht verschillende zomerverblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis vastgesteld binnen het plangebied. Daarnaast wordt het opgaande groen in de omgeving van het plangebied gebruikt als foerageergebied door kleine aantallen gewone dwergvleermuis.

4.2 PAARSEIZOEN 2024

Eerste onderzoeksrunde, 12 augustus 2024

De eerste onderzoeksrunde in het paarseizoen op 12 augustus betrof een nachtronde waarin enkel de soorten gewone dwergvleermuis, rosse vleermuis en laatvlieger zijn waargenomen.

Gedurende het onderzoek vlogen er drie tot vier gewone dwergvleermuizen binnen het plangebied. De vleermuizen foerageerde in het opgaande groen ten oosten van het parkeerterrein bij de Lexmondplaats. Op de noordelijke kopgevel is op de bovenste verdieping zwermgedrag van drie gewone dwergvleermuizen waargenomen. De kopgevel net onder de dakrand werd daarbij veelvuldig aangetikt. Dit duidt op een

massawinterverblijfplaats. Daarnaast zijn er een tweetal paarverblijven van gewone dwergvleermuis vastgesteld, één paarverblijf op de meest noordelijke kopgevel en één op de zuidelijke kopgevel.

Verder is er één overvliegende rosse vleermuis waargenomen en één langsvliegende laatvlieger. Deze dieren hadden geen binding met het plangebied.

Er zijn verder geen andere vleermuizen, verblijfplaatsen en andere essentiële onderdelen van het leefgebied van vleermuizen vastgesteld binnen het plangebied

Tweede onderzoeksrunde, 28 augustus 2024

De tweede onderzoeksrunde op 28 augustus betrof een nachtronde waarin de soorten gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en rosse vleermuis zijn waargenomen.

Binnen het plangebied zijn vijf tot tien gewone dwergvleermuizen waargenomen. De vleermuizen foerageerden in het opgaande groen rondom de bebouwing. Er zijn vier paarverblijven van gewone dwergvleermuis vastgesteld, twee bij de kopgevels en twee bij het trappenhuis.

Daarnaast vloog een rosse vleermuis over het plangebied van noord naar zuid. Er vloog een ruige dwergvleermuis zonder baltsroep van oost naar west langs het plangebied. Beide dieren hadden geen binding met het plangebied.

Er zijn geen andere verblijfplaatsen en/of andere essentiële onderdelen van het leefgebied van vleermuizen vastgesteld binnen het plangebied.

Derde onderzoeksrunde, 18 september 2024

De derde onderzoeksrunde op 18 september betrof een avondronde waarin de soort gewone dwergvleermuis is waargenomen.

Binnen het plangebied zijn zes gewone dwergvleermuizen waargenomen. De gewone dwergvleermuizen foerageerden nabij het opgaande groen rondom de bebouwing. Vier gewone dwergvleermuizen vlogen continu baltsroepend rond, waarvan drie binnen het plangebied. Dit is indicerend gedrag voor paarverblijven van gewone dwergvleermuis. De locaties van de paarverblijven komen overéén met de eerder gevonden paarverblijven van gewone dwergvleermuis. Daarnaast is er één paarverblijfplaats van gewone dwergvleermuis vastgesteld buiten het plangebied, in de woningen ten westen van de bebouwing.

Er zijn verder geen andere essentiële onderdelen van het leefgebied van vleermuizen vastgesteld tijdens deze onderzoeksrunde.

Conclusie paarseizoen 2024

Tijdens de onderzoeksrondes in het paarseizoen zijn de soorten gewone dwergvleermuis, laatvlieger, rosse vleermuis en ruige dwergvleermuis waargenomen.

Tijdens de onderzoeksrondes zijn in totaal zes paarverblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis binnen het plangebied. Op vijf van de zes aangetroffen paarverblijfplaatsen is in het kraamseizoen eerder een zomerverblijfplaats aangetroffen. Dit betreft dus vijf gecombineerde zomer- en paarverblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis en één paarverblijfplaats van gewone dwergvleermuis. Op de noordelijke kopgevel van het gebouw is op de bovenste verdieping zwermgedrag van drie gewone dwergvleermuizen waargenomen, waarbij de gevel veelvuldig werd aangetikt. Dit duidt op een massawinterverblijfplaats van gewone dwergvleermuis op de noordelijke kopgevel op de bovenste verdieping.

Daarnaast is er één paarverblijfplaats van gewone dwergvleermuis vastgesteld buiten het plangebied in de bebouwing ten westen van het plangebied.

Het opgaande groen rondom de bebouwing wordt veelvuldig gebruikt door gewone dwergvleermuis als foerageergebied.

Er zijn geen andere essentiële onderdelen van het leefgebied van vleermuizen vastgesteld tijdens het onderzoek in het paarseizoen.

4.3 PAARSEIZOEN TWEEKLEURIGE VLEERMUIS

Eerste onderzoeksrunde, 3 oktober 2024

De eerste onderzoeksrunde in het paarseizoen van tweekleurige vleermuis op 3 oktober betrof een avondronde waarin enkel de soorten gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis zijn waargenomen.

Gedurende het onderzoek vlogen er drie tot vijf gewone dwergvleermuizen binnen het plangebied. De vleermuizen foerageerden in het opgaande groen rond de bebouwing.

Verder zijn er twee langsvliegende ruige dwergvleermuizen waargenomen binnen het plangebied. Deze dieren hadden geen binding met het plangebied.

Er zijn verder geen andere vleermuizen, verblijfplaatsen en andere essentiële onderdelen van het leefgebied van vleermuizen vastgesteld binnen het plangebied.

Tweede onderzoeksrunde, 31 oktober 2024

De eerste onderzoeksrunde in het paarseizoen van tweekleurige vleermuis op 31 oktober betrof een avondronde waarin enkel de soort gewone dwergvleermuis is waargenomen.

Gedurende het onderzoek vlogen er vier tot vijf gewone dwergvleermuizen binnen het plangebied. De vleermuizen foerageerden in het opgaande groen rond de bebouwing.

Er zijn verder geen andere vleermuizen, verblijfplaatsen en andere essentiële onderdelen van het leefgebied van vleermuizen vastgesteld binnen het plangebied.

Conclusie paarseizoen tweekleurige vleermuis 2024

Tijdens de onderzoeksrondes in het paarseizoen van tweekleurige vleermuis zijn de soorten gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis waargenomen.

Tijdens de onderzoeksrondes in het paarseizoen van tweekleurige vleermuis zijn geen essentiële onderdelen van het leefgebied van vleermuizen vastgesteld binnen het plangebied. Er zijn geen tweekleurige vleermuizen waargenomen binnen het plangebied.

Het opgaande groen rondom de bebouwing wordt veelvuldig gebruikt door gewone dwergvleermuis als foerageergebied.

4.4 OVERIGE WAARNEMINGEN

Op 7 juni is om 23:30 een egel waargenomen aan de noordzijde van het plangebied. Op 2 juli zijn twee verschillende egels waargenomen binnen het plangebied aan de noordzijde van de bebouwing op het grasveld en aan de oostzijde van de bebouwing op het grasveld. In de provincie Gelderland is de egel provinciaal vrijgesteld. Wel geldt altijd de (specifieke) zorgplicht, ook voor deze soort.

5 CONCLUSIE EN CONSEQUENTIES

De VvE Leimuidenplaats en Lexmondplaats te Arnhem is voornemens de huidige bebouwing te verduurzamen. Eén van de haalbaarheidsstudies die hiervoor dient te worden uitgevoerd, is toetsing aan de natuurwet- en regelgeving. Het gaat daarbij om de adressen Leimuidenplaats 14 t/m 22 (even), Leimuidenplaats 120 t/m 214 (even), Lexmondplaats 2 t/m 118 (even), bergingen 1A t/m 1C, garage 132A en bedrijfsruimte 22A.

Uit de eerder door Ecogroen uitgevoerde quickscan flora en fauna en verkennende inventarisaties (Buiting en Lindhout, 2022) is gebleken dat de bebouwing geschikt is voor verschillende gebouwbewonende vleermuizen. Nader ecologisch onderzoek is noodzakelijk om het gebruik van het plangebied voor deze beschermde soorten in beeld te brengen.

5.1 CONCLUSIE EN EFFECTEN

Vleermuizen

Tijdens het vleermuisonderzoek in 2024 zijn de soorten gewone dwergvleermuis, laatvlieger, ruige dwergvleermuis, rosse vleermuis en watervleermuis binnen en nabij het plangebied waargenomen.

Er zijn tijdens de onderzoeksrondes in het kraamseizoen acht verschillende zomerverblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis vastgesteld binnen het plangebied.

Tijdens de onderzoeksrondes in het paarseizoen zijn in totaal zes paarverblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis binnen het plangebied. Op vijf van de zes aangetroffen paarverblijfplaatsen is in het kraamseizoen eerder een zomerverblijfplaats aangetroffen. Dit betreft dus vijf gecombineerde zomer- en paarverblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis en één paarverblijfplaats van gewone dwergvleermuis.

Op de noordelijke kopgevel van het gebouw is op de bovenste verdieping zwermgedrag van drie gewone dwergvleermuizen waargenomen, waarbij de gevel veelvuldig werd aangetikt. Dit duidt op een massawinterverblijfplaats van gewone dwergvleermuis op de noordelijke kopgevel op de bovenste verdieping.

Daarnaast is er één paarverblijfplaats van gewone dwergvleermuis vastgesteld buiten het plangebied in de bebouwing ten westen van het plangebied.

Tijdens de onderzoeksrondes in het paarseizoen van tweekleurige vleermuis zijn geen essentiële onderdelen van het leefgebied van vleermuizen vastgesteld binnen het plangebied. Er zijn geen tweekleurige vleermuizen waargenomen binnen het plangebied.

Het opgaande groen rondom de bebouwing wordt veelvuldig gebruikt door gewone dwergvleermuis als foerageergebied. Gelet op de alternatieve groenstructuren in de nabij omgeving van het plangebied betreft dit belangrijk foerageergebied, maar geen essentieel foerageergebied.

Overige soorten

Tijdens de onderzoeksronde is twee keer een egel langslopend waargenomen nabij het plangebied.

5.2 CONSEQUENTIES

De beoogde ingrepen voor het verduurzamen van de bebouwing hebben mogelijk een aantastend effect op:

- 3 zomerverblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis;
- 5 gecombineerde zomer- en paarverblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis;
- 1 paarverblijfplaats van gewone dwergvleermuis;
- 1 massawinterverblijfplaats van gewone dwergvleermuis.

Voor werkzaamheden met een aantastend effect op bovengenoemde verblijfplaatsen is een Omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit nodig voor het opzettelijk beschadigen of vernielen van vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen. Hierbij dient ook een compensatie en mitigatie te worden gerealiseerd.

Tot slot geldt een specifieke zorgplicht waarbij de initiatiefnemer alles moet doen wat in zijn macht ligt om het doden en of verwonden van in het wild levende dieren te voorkomen. Het is raadzaam om maatregelen vast te leggen in een ecologisch werkprotocol om te voldoen aan de specifieke zorgplicht.

BIJLAGE 1 LITERATUURLIJST

PDOK Viewer (2024), *PDOK viewer*. Geraadpleegd in november 2024 van www.pdok.nl/viewer/#

Netwerk Groene Bureaus, werkgroep 'Standaarden en protocollen' (2017) *Soortinventarisatieprotocollen in het kader van de Wet natuurbescherming*, versie juli 2017. www.netwerkgroenebureaus.nl

Vleermuisvakberaad, Netwerk Groene Bureaus, RVO & Zoogdiervereniging (2021). *Vleermuisprotocol 2021*, oktober 2021.

Buiting, J. & Lindhout, S. (2022). Quicksan natuurtoets Leimuidenplaats/Lexmondplaats, Arnhem. Inventarisatie en beoordeling in het kader van natuurwetgeving en -beleid. Rapport 22-433. Ecogroen bv

BIJ12 (2024). *Kennisdocument Gewone dwergvleermuis versie 2.0*. Geraadpleegd in november 2024 van <https://www.bij12.nl/kennisdocumenten/kennisdocument-gewone-dwergvleermuis/>. Utrecht, 2024.

BIJLAGE 2 KAART VLEERMUIZEN KRAAMSEIZOEN 2024

Kaart 1: Waarnemingen van vleermuizen gedurende het kraamseizoen 2024 in en rondom het plangebied (zie contour) (ondergrond: PDOK viewer, 2024)

Legenda

- Gewone dwergvleermuis – Zomerverblijfplaats
- Gewone dwergvleermuis – Foeragerend
- Gewone dwergvleermuis – Passerend
- Laatvlieger – Passerend
- Ruige dwergvleermuis – Passerend
- Egel

BIJLAGE 3 KAART VLEERMUIZEN PAARSEIZOEN 2024

Kaart 2: Waarnemingen van vleermuizen gedurende het paarseizoen 2024 in en rondom het plangebied (zie contour) (ondergrond: PDOK viewer, 2024)

Legenda

- Gewone dwergvleermuis – Paarverblijfplaats
- Gewone dwergvleermuis – Foeragerend
- Gewone dwergvleermuis – Passerend
- Gewone dwergvleermuis – Zwermgedrag
- Laatvlieger – Passerend
- Ruige dwergvleermuis – Passerend
- Rosse vleermuis – Passerend

BIJLAGE 4 KAART VLEERMUIZEN PAARSEIZOEN TWEEKLEURIGE 2024

Kaart 2: Waarnemingen van vleermuizen gedurende het paarseizoen tweekleurige vleermuis 2024 in en rondom het plangebied (zie contour) (ondergrond: PDOK viewer, 2024)

Legenda

- Gewone dwergvleermuis – Foeragerend
- Gewone dwergvleermuis – Passerend
- Ruige dwergvleermuis – Passerend

BIJLAGE 5 SOORTENBESCHERMING

Soortenbescherming is altijd aan de orde. Hiervoor is de Omgevingswet bepalend. De Omgevingswet is gericht op het duurzaam in stand houden van natuurlijke habitats en wilde flora en fauna in hun natuurlijke leefomgeving. Deze wet heeft de beschermingsregels, zoals die ook in de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn zijn opgenomen, overgenomen en voor de Nederlandse situatie toegepast. Deze bescherming is, afhankelijk van het beschermingsregime, als volgt in de Omgevingswet opgenomen:

Vogelrichtlijn

- Artikel 11.37 lid 1 Bal: Het is verboden in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen.
- Artikel 11.38 lid 1 Bal: Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
- Artikel 11.37 lid 1 Bal: Het is verboden eieren te rapen en deze onder zich te hebben.
- Artikel 11.37 lid 1 en 3 Bal: Het is verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

Habitatrichtlijn, Bern bijlage II, Bonn bijlage I

- Artikel 11.46 lid 1 Bal: Het is verboden soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.
- Artikel 11.46 lid 1 Bal: Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren.
- Artikel 11.46 lid 1 Bal: Het is verboden eieren van dieren in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.
- Artikel 11.46 lid 1 Bal: Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen.
- Artikel 11.46 lid 1 Bal: Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Nationaal beschermde soorten

- Artikel 11.54 lid 1 Bal: Het is verboden soorten opzettelijk te doden of te vangen.
- Artikel 11.54 lid 1 Bal: Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen.
- Artikel 11.54 lid 1 Bal: Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Procedurele gevolgen

De procedurele consequenties zijn afhankelijk van de soorten die door de ingreep worden beïnvloed. Kortweg kunnen er drie beschermingsregimes worden onderscheiden:

- *Soorten van de Vogelrichtlijn:*
Dit betreffen alle vogelsoorten die in Nederland als broedvogel, standvogel, wintergast of doortrekker aanwezig kunnen zijn, met uitzondering van exoten en verwildeerde soorten, zoals bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn.
- *Soorten van de Habitatrichtlijn, het Verdrag van Bern en het Verdrag van Bonn:*
Dit zijn alle soorten in onderdeel A van bijlage IV van de Habitatrichtlijn inclusief bijlage II van het Verdrag van Bern en bijlage I van het Verdrag van Bonn, voor zover hun natuurlijke verspreidingsgebied zich in Nederland bevindt. In de bijlagen van de Verdragen van Bern en Bonn worden ook vogels genoemd.
- *Nationaal beschermde soorten:*
Dit zijn soorten die genoemd zijn in bijlage A van de Omgevingswet. Het betreft hier de bescherming van zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen, kevers en vaatplanten voorkomend in Nederland.

Een project kan in strijd zijn met de Omgevingswet wanneer een ruimtelijke ingreep direct of indirect leidt tot het aantasten van verblijf- en/of rustplaatsen van de aangewezen, niet vrijgestelde beschermde soorten of hun leefgebied. Afhankelijk van de ingreep en de soort kan dan een omgevingsvergunning noodzakelijk zijn. Omgevingsvergunningen worden slechts verleend wanneer geen andere bevredigende oplossing voor de ingreep bestaat, de ingreep vanwege een in de wet genoemd belang dient plaats te vinden en de gunstige staat van instandhouding van de soort niet in gevaar komt. Vaak worden er mitigerende en compenserende maatregelen gevraagd.

Wettelijke belangen

Om een omgevingsvergunning te krijgen voor soorten van bijlage IV van de Habitatrichtlijn moet worden voldaan aan een van de volgende belangen:

- Ter bescherming van wilde flora en fauna en instandhouding van natuurlijke habitats.
- Wanneer de volksgezondheid en/of de openbare veiligheid in het geding is.
- Andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard, en voor het milieu wezenlijk gunstige effecten.

Om een omgevingsvergunning te krijgen voor soorten van de Vogelrichtlijn moet worden voldaan aan een van de volgende belangen:

- Wanneer de volksgezondheid en/of de openbare veiligheid in het geding is.
- Wanneer de veiligheid van het luchtverkeer in het geding is.
- Ter bescherming van flora en fauna.

Voor nationaal beschermde soorten geldt:

- Er is sprake van een bij de wet genoemd belang.

Zorgplicht

Voor alle aanwezige soorten geldt volgens de Omgevingswet altijd de zorgplicht. De zorgplicht schrijft voor dat we nadelige gevolgen voor inheemse planten en dieren moeten voorkomen – of ze nu beschermd zijn of niet – en zorgvuldig met onze omgeving om moeten gaan. Deze zorgplicht geldt voor iedereen.